

Sygn. akt VI A Ca 656/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 maja 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Ewa Zalewska

Sędziowie: SA Ewa Stefańska

SA Jacek Sadowski (spr.)

Protokolant: st. sekr. sądowy Magdalena Męczkowska

po rozpoznaniu w dniu 24 maja 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa G. P.

przeciwko (...) Towarzystwu (...) w W.

o ochronę dóbr osobistych

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 4 grudnia 2014 r.

sygn. akt XXV C 217/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od G. P. na rzecz (...) Towarzystwa (...) w W. kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 656/15

UZASADNIENIE

W pozwie skierowanym przeciwko (...) Towarzystwu (...) powód G. P. domagał się ochrony dóbr osobistych w postaci dobrego imienia i czci żądając nakazania pozwanemu zaniechania działań naruszających dobra osobiste powoda oraz usunięcia skutków dokonanych naruszeń poprzez zamieszczenie na stronie internetowej (...) Towarzystwa (...) pod tekstem: „(...) z dnia 14 grudnia 2013r. w sprawie skreślenia z listy członków (...), informacji o następującej treści: „Uchwała zawiera nieprawdziwe informacje o rzekomych naruszeniach statutu (...) i narusza dobra osobiste członka (...)Pana G. P.. (...) Towarzystwo (...) wyraża głębokie ubolewanie z powodu podjęcia przez (...) tej sprzecznej ze statutem (...) uchwały”. Powód wniósł również o nakazanie pozwanemu utrzymania na stronie internetowej powyższej informacji przez cały okres, w którym będzie znajdowała się tam Uchwała (...) z dnia 14 grudnia 2013 roku. Ponadto powód domagał się ochrony majątkowej poprzez zasądzenie na jego rzecz kwoty 5000 zł tytułem zadośćuczynienia. Natomiast roszczenie powoda o ustalenie istnienia stosunku członkostwa zostało wyłączone przez sąd okręgowy do odrębnego rozpoznania.

Strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie oddalił wniesione w tej sprawie powództwo oraz orzekł o kosztach postępowania.

Podstawą wydanego rozstrzygnięcia były następujące ustalenia faktyczne i oceny prawne sądu pierwszej instancji.

W dniu 14 grudnia 2013 roku Zarząd Główny (...) Towarzystwa (...) podjął uchwałę nr (...) o treści: „Zarząd Główny realizując przedzjazdowe działania weryfikacji przestrzegania przez członków wymogów statutowych zobowiązuje jednostki terenowe do uporządkowania spraw członkowskich, w tym stwierdzenia ustalenia członkostwa w uzasadnionych przypadkach. W ramach tych działań (...) stwierdza ustanie członkostwa kolegi G. P. w (...) Towarzystwie (...) z powodu nieprzestrzegania statutu (...), tj. §19 pkt 5 lit.t), § 10 pkt 3, § 10 pkt 8 lit. a), § 3 pkt 1, wyrażonego w szczególności w niewykonaniu uchwały (...) nr (...). W związku z tym (...) zobowiązuje pana G. P. do niezwłocznej zmiany nazwy listy dyskusyjnej (...) na inna niezawierającą skrótów (...) oraz usunięcia stopki określającej jej charakter członkowski. Sprawę sekcji (...) komputerów klasy mainframe (przewodniczący G. P.) (...) rozpatrzy oddzielnie”. Uchwała ta została umieszczona na stronie internetowej (...) Towarzystwa (...) w podstronie „uchwały (...). Jak ustalił sąd okręgowy, przyczyną podjęcia tej uchwały była decyzja powoda, który w sposób zamierzony nie dokonał wyboru jednostki terenowej jako macierzystej. Zarząd Główny (...) ustalił dla powoda przynależność organizacyjną do oddziału (...). Uchwała ta nie została zaakceptowana przez powoda. Na posiedzeniu Sądu Koleżeńskiego Oddziału (...) powód oświadczył, iż nie czuje się członkiem żadnego oddziału. Pozwany takie zachowanie powoda uznał za rażące nieprzestrzeganie postanowień Statutu (...) oraz uchwały władz Stowarzyszenia tj. uchwały (...) z dnia 11 maja 2013 roku.

Powód w ramach odwołania od uchwały nr (...) zwrócił się do organu nadzoru - Prezydenta m. (...) W., który skierował do pozwanej pismo z dnia 3 lutego 2014r. wzywające do uchylenia uchwały pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego. W dniu 15 marca 2014 roku Zarząd Główny (...) uchwałą nr (...) uchylił uchwałę nr (...). Uchwała ta została opublikowana na stronie internetowej pozwanego Towarzystwa. W stosunku do uchylonej uchwały podjęto czynność jej archiwizacji. Uchwała nie jest dostępna publicznie, może ją odczytać jedynie pracownik posiadający specjalny kod dostępu.

Mając powyższe ustalenia na uwadze sąd okręgowy uznał, że działanie pozwanej nie stanowiło naruszenia dóbr osobistych powoda. Jak wskazał, zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie podkreśla się, że ocena, czy nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonana według miary indywidualnej wrażliwości osoby, która czuje się dotknięta zachowaniem innej osoby, lecz musi mieć charakter obiektywny. Tym samym ocena dokonanego naruszenia musi uwzględniać nie tylko indywidualne odczucia pokrzywdzonego, ale również powszechnie odczucia społeczne. Jak wskazał sąd okręgowy, zachowania strony pozwanej wynikały z konfliktu, jaki zaistniał pomiędzy powodem a pozwanym Towarzystwem, którego powód jest członkiem. Konflikt ten istniał już od dłuższego czasu i jego przyczyną były różne wizje stron co do sposobu działania (...) Towarzystwa (...). Dodatkowo – jak wskazał sąd okręgowy – działania pozwanego polegające na podjęciu uchwały nr (...) z dnia 14 grudnia 2013 roku nie były bezprawne. Podstawą prawną tej uchwały stanowił przepis art. 19 ust. 5 lit. t Statutu (...), zgodnie z którym do kompetencji Zarządu Głównego (...) należy przyjmowanie członków zwyczajnych Towarzystwa i stwierdzanie ustania ich członkostwa. Wprawdzie nie zaszła żadna z przesłanek skutkujących ustaniem członkostwa, przewidziana w § 11 pkt 8 Statutu, albowiem powód nie wystąpił dobrowolnie, płacił składki, nie wykluczono go również orzeczeniem Sądu Koleżeńskiego (...), jednakże w ocenie sądu to działania samego powoda doprowadziły do podjęcia przez (...) niestandardowych kroków celem zdyscyplinowania członka. Powód nie przestrzegał Statutu (...) poprzez niewykonywanie uchwały (...) nr (...) z dnia 11 maja 2013r., w sposób zamierzony nie dokonał wyboru jednostki terenowej jako macierzystej. Zgodnie z § 10 pkt 3a Statutu (...), członek zwyczajny (...) jest zobowiązany do przestrzegania postanowień Statutu, regulaminów i uchwał władz (...). Ponadto – jak wskazał sąd okręgowy – powód jest w dalszym ciągu członkiem (...) albowiem uchwała nr (...) została uchylona, a jej treść została usunięta ze strony internetowej. Na stronie internetowej (...) w historii uchwał odszukać można jedynie to, że takowa uchwała była podjęta, przy czym tuż obok widnieje informacja o jej uchyleniu. Ponadto sąd okręgowy wskazał, że uchwała ta

zawierała jedynie podstawę prawną stwierdzenia ustania członkostwa powoda. Nie była komentowana przyczyna, która legła u podstaw decyzji (...). Strona powoda nie wykazała więc, aby przedmiotowa uchwała miała na celu dyskredytowanie powoda w oczach pozostałych członków (...) oraz osób postronnych i aby tym samym naruszała dobre imię powoda. W działaniu pozwanej nie można było dopatrzeć się złośliwości, obraźliwego odnoszenia się do powoda.

Odnosząc się do twierdzeń powoda dotyczących treści mejla rozsyłanego do członków Towarzystwa przez J. D. (1) zawierającego informację o podjęciu uchwały nr (...) i motywach podjęcia tej uchwały, sąd okręgowy uznał, że w tym zakresie brak jest legitymacji biernej po stronie pozwanego.

Wyrok sądu okręgowego został w całości zaskarżony przez stronę powodową, która domagała się jego zmiany poprzez uwzględnienia powództwa w całości.

W apelacji zawarte zostały następujące zarzuty:

1) naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez:

a) brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i wyprowadzenie błędnego wniosku, iż przeprowadzone dowody, w szczególności uchwała nr (...), jak również wiadomość e-mail rozsyłana przez członka Zarządu (...) Towarzystwa (...) ((...)) jakoby Powód naruszał postanowienia statutu i zasady współżycia obowiązujące wewnątrz stowarzyszenia, nie potwierdzają, iż doszło do naruszenia dóbr osobistych Powoda przez Pozwaną, podczas gdy działania Pozwanego naruszyły dobre imię Powoda;

b) sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego stwierdzenie braku naruszenia dóbr osobistych Powoda przez Pozwanego, z uwagi na okoliczność, iż zachowania Pozwanego wynikają jedynie z konfliktu, jaki zaistniał pomiędzy Powodem a Pozwanym, podczas gdy istnienie konfliktu nie wyklucza naruszenia dóbr osobistych Powoda;

c) przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie błędnego wniosku z uchwały nr (...) z dnia 14 grudnia 2013 r., iż przedmiotowy dokument zawierał jedynie podstawę prawną stwierdzenia ustania członkostwa, podczas gdy z treści tejże uchwały wynika, że (...) jednoznacznie stwierdziło, że Zarząd Główny stowarzyszenia stwierdza ustanie członkostwa G. P. w stowarzyszeniu „z powodu nieprzestrzegania statutu (...) (...)”,

d) brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego oraz pominięcie jego istotnej części, co doprowadziło do błędnego ustalenia przez Sąd, iż okolicznością niesporną pozostaje, że uchwała nr (...) z dnia 14 grudnia 2013 r. nie jest dostępna na stronie (...), podczas gdy Powód zakwestionował usunięcie przedmiotowej Uchwały ze strony Pozwanego, jak również przedstawił dowody (wydruki ze strony internetowej stowarzyszenia) potwierdzające, iż treść ww. Uchwały jest nadal opublikowana na stronie internetowej Pozwanego, a zatem członkowie (...) mają możliwość zapoznania się z jej treścią;

e) dokonanie wybiórczej, a nie swobodnej i wszechstronnej oceny dowodów, co doprowadziło do uznania, iż działania Pozwanego polegające na podjęciu uchwały nr (...) z dnia 14 grudnia 2013 r. nie były bezprawne, podczas gdy podjęcie przedmiotowej uchwały było sprzeczne z postanowieniami statutu (...), co prowadzi do wniosku, iż wyczerpane zostały znamiona bezprawności.

2) naruszenie art. 232 kpc w zw. z art. 233 § 1 kpc poprzez błędne przyjęcie, że Powód nie udowodnił, aby Uchwała nr (...) z dnia 14 grudnia 2013 r. miała na celu zdyskredytowanie Powoda w oczach pozostałych członków (...) oraz osób postronnych i naruszała dobre imię Powoda, podczas gdy ze zgromadzonego materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że uchwała nr (...) z dnia 14 grudnia 2013 r., w której Powód został przedstawiony w negatywnym świetle była upubliczniona w taki sposób, że każdy mógł zapoznać się z jej treścią, a z zeznań Powoda wynika, iż w wyniku podjęcia ww. uchwały i rozpowszechniania przez członka Zarządu i wiceprezesa (...) J. D. (2) nieprawdziwych informacji na liście dyskusyjnej stowarzyszenia, doszło do naruszenia jego czci i dobrego imienia;

3) naruszenie art. 23 kc poprzez jego niezastosowanie w okolicznościach sprawy i bezzasadne przyjęcie, że wydanie uchwały, w której stwierdzono, że Powód naruszył postanowienia statutu (...) i opublikowanie jej na stronie internetowej (...), jak również rozsyłanie wiadomości przez członka zarządu (...) na listach dyskusyjnych (...), z których wynika jakoby Powód dopuścił się naruszenia zasad współżycia wewnątrz stowarzyszenia, nie stanowi naruszenia dóbr osobistych Powoda w sytuacji, gdy działania takie naruszają dobre imię Powoda wobec pozostałych członków (...);

4) naruszenie art. 23 kc w zw. z art 24 § 1 kc poprzez bezzasadne przyjęcie, że uwzględnienie powództwa byłoby niemożliwe ze względu na uchylene Uchwały nr (...) z dnia 14 grudnia 2013 r. i usunięcie jej ze strony internetowej (...), podczas gdy dla stwierdzenia naruszenia dóbr osobistych bez znaczenia pozostaje fakt, iż uchwała została uchylona przez Pozwanego i zdjęta ze strony stowarzyszenia.

Rozpoznając sprawę w granicach zaskarżenia sąd apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest niezasadna.

Nie można podzielić zawartych w niej zarzutów naruszenia prawa procesowego, które koncentrują się wokół oceny materiału dowodowego dokonanej przez sąd okręgowy i wysnutych na tej podstawie ocen co do braku naruszenia dóbr osobistych powoda. Przy czym wskazać należy, że ostateczna ocena sądu pierwszej instancji co do braku naruszenia dóbr osobistych powoda miała swoje źródło nie w poczynionych w tej sprawie ustaleniach stanu faktycznego (skarżący w przeważającej części nie kwestionował w apelacji tych ustaleń faktycznych, zgodnych zresztą w większości z twierdzeniami zawartymi w pozwie), a w dokonanej przez sąd okręgowy wykładni art. 23 i art. 24 k.c., w szczególności z uwagi na odwołanie się do koncepcji ochrony obiektywnej dóbr osobistych. Tym samym zasadniczym przedmiotem sporu w tej sprawie nie były jej okoliczności faktyczne (zasadniczo niesporne pomiędzy stronami), a okoliczności prawne związane z wykładnią art. 23 i 24 k.c. Z tych względów zbędnie w apelacji skarżący mnoży zarzuty naruszenia przez sąd okręgowy reguł dotyczących postępowania dowodowego.

Bezsporny w rozpoznawanej sprawie był fakt podjęcia przez Zarząd Główny (...) Towarzystwa (...) w dniu 14 grudnia 2013 r. uchwały (...) o treści przytoczonej w pozwie. W uchwale tej stwierdzono ustanie członkostwa powoda w tym stowarzyszeniu z powodu nieprzestrzegania statutu (...), w szczególności z uwagi na niewykonanie przez powoda wcześniejszej uchwały Zarządu Głównego (...) z 11 maja 2013 r. Uchwała (...), zważywszy, że powód sam nie dokonał wyboru jednostki terenowej stowarzyszenia jako jednostki macierzystej, ustalała organizacyjną przynależność powoda do oddziału (...) pozwanego stowarzyszenia. Niesporne było również, że wskazywana w pozwie jako źródło naruszenia czci i dobrego imienia powoda uchwała Zarządu Głównego (...) z dnia 14 grudnia 2013 r. została następnie w dniu 15 marca 2014 r. uchylona przez Zarząd Główny stowarzyszenia uchwałą (...). Informacja o uchyleniu tej uchwały zamieszczona została na stronie internetowej pozwanego stowarzyszenia. Kolejną niesporną pomiędzy stronami okolicznością był fakt udzielenia przez J. D. (2), pełniącego wówczas funkcję wiceprezesa pozwanego stowarzyszenia, informacji na liście dyskusyjnej, że powód, po stwierdzeniu uchwałą Zarządu Głównego ustania jego członkostwa w (...), wyłączył listę dyskusyjną (...) prowadzoną na jego serwerze. Zarazem w treści tej informacji zawarte zostało nawiasowe wtrącenie dotyczące powoda o następującej treści: „notorycznie wypróbował na wytrzymałość zasady współżycia społecznego i wewnątrzpetejowskiego”. Jedynym w istocie elementem spornym w zakresie ustaleń faktycznych w tej sprawie był fakt, czy po uchyleniu przez Zarząd Główny pozwanego stowarzyszenia uchwały nr (...) jej treść była nadal dostępna na stronie internetowej pozwanego stowarzyszenia. Zgodnie z twierdzeniami pozwanego, po uchyleniu tej uchwały została ona zarchiwizowana, jej treść nie była już dostępna dla osób trzecich. Zgodnie natomiast z twierdzeniami powoda, mogła być ona nadal dostępna dla osób trzecich. Okoliczność ta, wbrew zarzutom skarżącego, nie stanowi faktu istotnego z punktu widzenia rozstrzygnięcia tej sprawy.

W efekcie, wbrew zarzutom zawartym w apelacji, ocena dowodów zgromadzonych w tej sprawie przez sąd okręgowy dokonana została prawidłowa, zaś wskazane powyżej, istotna dla rozstrzygnięcia tej sprawy, ustalenia faktyczne sądu okręgowego stanowią również podstawę rozważań sądu apelacyjnego.

Istota sporu w tej sprawie sprowadza się do oceny działania strony pozwanej w świetle art. 23 i 24, a także art. 448 k.c.

Zgodnie z art. 23 k.c. dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Art. 24 § 1 k.c. stanowi z kolei, że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia, dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Ponadto na zasadach przewidzianych w kodeksie pokrzywdzony może również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Tę ostatnią normę dopełnia i konkretyzuje art. 448 k.c., zgodnie z którym w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny.

Jak wynika z powyższych regulacji, prawo cywilne przewiduje zarówno niemajątkową (art. 24 § 1 zd. 1 i 2 k.c.), jak i majątkową (art. 24 § 1 zd. 3, art. 448 k.c.) formę ochrony dóbr osobistych.

W przypadku ochrony niemajątkowej, ochrony obiektywnej, niezależnej od kwalifikowania zachowania sprawcy w kategoriach winy, przesłankami ochrony są: naruszenie lub zagrożenie naruszeniem dóbr osobistych oraz bezprawność zachowania skutkującego naruszeniem lub zagrożeniem dóbr osobistych. Z kolei ochrona majątkowa, jak powszechnie przyjmuje się w orzecznictwie i doktrynie, ma charakter ochrony opartej na wzorcu deliktowym i uzależniona jest dodatkowo od wykazania winy sprawcy naruszenia dóbr osobistych.

W świetle art. 24 § 1 zd. 1 k.c. wywodzi się, że ciężar dowodu wykazania, że dane działanie naruszające lub zagrażające dobrom osobistym pokrzywdzonego nie miało charakteru bezprawnego obciąża naruszciciela. Tym samym zgodnie z *communis opinio*, rozkład ciężaru dowodu w sprawach o ochronę dóbr osobistych przedstawia się w ten sposób, że na powodzie (pokrzywdzonym), zgodnie z ogólnymi zasadami (art. 6 k.c.), spoczywa obowiązek wykazania, że jego dobra osobiste zostały naruszone lub zagrożone naruszeniem przez określone działanie pozwanego. Z kolei na osobie, której przypisano określone zachowanie naruszające dobra osobiste innego, ciąży obowiązek wykazania okoliczności, które wyłączają bezprawność jej zachowania.

Zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie powszechnie przyjmuje się koncepcję wskazującą na konieczność obiektywnego ujmowania dóbr osobistych. Zgodnie z tym ujęciem, dobra osobiste są wartościami niemajątkowymi, wiążącymi się z osobowością człowieka i uznanymi powszechnie w społeczeństwie, czy też uznanymi przez system prawny wartościami obejmującymi fizyczną i psychiczną integralność człowieka, jego indywidualność oraz godność i pozycję w społeczeństwie, stanowiącymi przesłankę samorealizacji osoby ludzkiej. Naturę i granice poszczególnych dóbr osobistych wyznaczają więc przeważające w danym społeczeństwie zapatrywania prawne, moralne i obyczajowe. W świetle koncepcji obiektywnych dokonując oceny, czy nastąpiło naruszenie danego dobra osobistego należy odnosić się do poglądów panujących w społeczeństwie, posługiwać się w tym celu abstrakcyjnym wzorcem „przeciętnego obywatela”, nie zaś odwoływać się do jednostkowych odczuć i ocen. W konsekwencji w orzecznictwie Sądu Najwyższego akcentuje się pogląd, zgodnie z którym ocena, czy w konkretnej sytuacji nastąpiło naruszenie dobra osobistego, nie może być dokonywana według miary indywidualnej wrażliwości pokrzywdzonego, a więc według oceny subiektywnej zainteresowanego. Kryteria oceny naruszenia muszą być poddane obiektywizacji, trzeba w tym zakresie uwzględnić odczucia szerszego grona uczestników i powszechnie przyjmowane, a zasługujące na akceptację normy postępowania, w tym normy obyczajowe i wynikające z tradycji [tak m.in. wyrok SN z 11 marca 1997 r., III CKN 33/97, OSNC 1997, z. 6-7, poz. 93, wyrok SN z 16 stycznia 1976 r., II CR 692/75, OSNC 1976, z. 11, poz. 251].

Odwołanie się do kryteriów obiektywnych w wypadku oceny określonych wypowiedzi (komunikatów), jako zdarzeń stanowiących źródło naruszenia dóbr osobistych, wymaga uwzględnienia całego kontekstu sytuacyjnego danego zdarzenia, jego społecznego odbioru i oceny według kryteriów właściwych dla ludzi rozsądnych i uczciwych. Akcentuje

się przy tym konieczność zachowania należytych proporcji i umiaru, tak aby instrumenty ochrony, w wypadku ochrony niemajątkowej oparte na konstrukcji prawa podmiotowego o charakterze bezwzględny, nie były nadużywane w sytuacjach drobnych, incydentalnych naruszeń, co stanowiłoby o niedopuszczalnym deprecjonowaniu samego przedmiotu ochrony i tym samym naruszało zasadę minima non curat praetor (tak w szczególności wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 maja 2002 r., IV CKN 1076/00).

W rozpoznawanej sprawie skarżący wskazuje na uchwałę (...) zarządu głównego pozwanego Stowarzyszenia jako źródło naruszenia jego czci i dobrego imienia i przeciwko tej uchwale kieruje środki ochrony niemajątkowej, żądając złożenia przez pozwanego stowarzyszenia oświadczenia, w którym miałyby ono między innymi wyrazić „głębokie ubolewanie z powodu (...) podjęcia tej sprzecznej ze statutem (...) uchwały”. Dodatkowo okolicznością przywołaną w pozwie, uzasadniającą dokonanie przez pozwanego naruszenia wskazanych dóbr osobistych powoda, jest wypowiedź wiceprezesa pozwanego stowarzyszenia na forum stowarzyszenia (liście mejlingowej).

Skarżący wskazuje na powyższe zdarzenia jako źródło naruszenia jego czci. Pojęcie to w prawie cywilnym ujmowane jest zazwyczaj szeroko i obejmuje zarówno tak zwaną cześć zewnętrzną (godność osobistą) konkretyzującą się w poczuciu własnej wartości człowieka i oczekiwaniu szacunku ze strony innych ludzi, jak i tak zwaną cześć zewnętrzną (dobre imię), której źródłem naruszenia stanowi pomówienie o ujemne postępowanie w życiu osobistym i rodzinnym, czy niewłaściwe postępowanie w życiu zawodowym, mogące narazić jednostkę na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania zawodu lub innej działalności.

Nie można w treści uchwały zarządu głównego pozwanego stowarzyszenia dopatrzeć się naruszenia godności osobistej powoda. Podobnie godności tej nie narusza treść wypowiedzi J. D. (2) zamieszczonej na liście mejlingowej. Brak bowiem w tych wypowiedziach tego rodzaju twierdzeń i ocen, które godziłyby w godność osobistą powoda, w szczególności miały charakter znieważający, czy choćby dla powoda obraźliwy. W tym zakresie więc wniesione powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, co prawidłowo zostało wyrażone w zaskarżonym wyroku.

Skarżący wskazuje ponadto, że powyższe wypowiedzi stanowiły źródło naruszenia jego dobrego imienia. W wypowiedziach tych bowiem powód przedstawiony został jako osoba naruszając postanowienia statutu organizacji, do której przynależy, a więc nie respektuje zasad uznawanych za istotne dla funkcjonowania tej grupy i tym samym postępuje w sposób nieetyczny. Zarazem jednak skarżący w złożonej apelacji przyznaje, że nie podporządkował się nakazowi przynależności do (...), co stanowiło podstawę podjęcia uchwały nr (...). Wyjaśnia przy tym, że jego postawa w tym zakresie nie miała na celu „zamanifestowania braku wykonania postanowień statutu, a wywołanie dyskusji o reformie stowarzyszenia”. Konsekwencją tych działań było między innymi podjęcie uchwały nr (...).

Analizując treść powyższej uchwały, a także towarzyszącą jej na forum dyskusyjnym wypowiedź J. D., w kontekście okoliczności całej sprawy, wskazać należy, że stanowiła ona reakcję na świadome niepodporządkowanie się przez powoda wymogom wynikającym ze statutu stowarzyszenia. W świetle całokształtu okoliczności sprawy można podzielić stanowisko skarżącego, że reakcja pozwanego w postaci wykluczenia powoda ze stowarzyszenia mogła być uznana za niewspółmierną. Pośrednio przyznało to zresztą samo stowarzyszenie poprzez następcze uchylenie tej uchwały. Treść uchwały zawiera jedynie ogólne wskazanie na nieprzestrzeganie przez powoda statutu pozwanego stowarzyszenia, nie zawiera natomiast żadnych konkretnych zarzutów w stosunku do jego zachowań lub jego osoby. Tym samym, uwzględniając zarówno treść samej uchwały, jak i kontekst związany z jej podjęciem, w tym postawę samego powoda, który manifestował niezgodę na nałożony przez niego wymóg statutowy i dążył tym samym do podjęcia dyskusji wewnątrz stowarzyszenia, uznać należy, że zasadniczy komunikat, który wynika z treści tej uchwały i jest dostępny dla opinii publicznej, to informacja o istniejącym konflikcie pomiędzy powodem a władzami pozwanego stowarzyszenia. Brak natomiast podstaw do wywodzenia z treści wypowiedzi pozwanego zawartych w tej uchwale dalej idących konsekwencji w postaci pomówienia powoda o konkretne zachowania nieetyczne, niegodne lub niewłaściwe. Ani w treści uchwały, ani w treści wypowiedzi mejlingowej J. D., nie zostały zawarte konkretne zarzuty pod adresem powoda, które wskazywałyby na jego niewłaściwe, niemoralne, czy bezprawne postępowanie. W treści uchwały wskazano jedynie w sposób ogólny o braku przestrzegania przez powoda postanowień statutu, co w wypowiedzi

J. D. przybrało formę zarzutu „notorycznego wypróbowywania na wytrzymałość zasad współżycia społecznego i wewnątrzpetejowskich”.

W świetle powyższego podzielić należy stanowisko sądu pierwszej instancji, że wskazywane przez powoda naruszenie dobrego imienia i czci nie zasługiwało w tej sprawie na udzielenie ochrony niemajątkowej i majątkowej. Wynikająca z działań pozwanego informacja o istnieniu konfliktu pomiędzy powodem a władzami pozwanego stowarzyszenia nie stanowi źródła naruszenia czci wewnętrznej (godności osobistej) powoda. Nawet jeśli uznać stanowisko skarżącego, że zawarte w wypowiedziach pozwanego ogólne stwierdzenie o naruszeniu przez powoda reguł wewnątrz stowarzyszeniowych zawartych w statucie, mogło zawierać pewien wydzźwięk pojeratywny i tak zostać odebrane przez osoby trzecie, uwzględniając należy, że komunikat ten po upływie czterech miesięcy został odwołany przez samo stowarzyszenie, które uchyliło sporną uchwałę. Tym samym zarówno sam stopień naruszenia dobrego imienia powoda, jak i jego ewentualne skutki w postaci narażenia powoda na utratę zaufania potrzebnego do wykonywania przez niego zawodu lub prowadzenia innej działalności – oceniając rzecz w kategoriach obiektywnych – uznać należy za nieznaczne. W efekcie żądanie ochrony w tej sprawie ostatecznie należałoby ocenić w kategoriach nadużycia prawa podmiotowego, jako sprzeczne z przywoływaną już powyżej zasadą *minima non curat praetor*. Wniesione w tej sprawie powództwo jawi się bowiem w istocie jako kolejny etap sporu prowadzonego przez powoda z władzami pozwanego stowarzyszenia co do zasad i kierunków działania (...) Towarzystwa (...) i jako instrument tego sporu jest wykorzystywane. Wykracza więc poza cele ochrony przewidziane na gruncie art. 23 i 24 k.c.

Mając powyższe na uwadze podniesione przez skarżącego zarzuty dotyczące naruszenia przepisów art. 23 i 24 k.c. uznać należy za niezasadne, co ostatecznie skutkuje oddaleniem wniesionej w tej sprawie apelacji na podstawie art. 385 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu (art. 98 § 1 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.) obciążając skarżącego obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego ustalonych zgodnie ze stawkami minimalnymi przewidzianymi w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (§ 6 pkt 3, § 10 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.